

Фашистките диктатори

Бенито Мусолини (1883–1945)

Италиански държавник, фашистки диктатор, роден в Романя. Политическата си кариера започва в 1900 г. Като член на социалистическата партия и директор на социалистическия вестник “Аванти” (1912). През 1914 г. е изключен от ИСП. В 1919 г. основава Фашисткото движение, което през 1921 г. се превръща в политическа партия. През октомври 1922 г. Националната фашистка партия завзема властта след “похода към Рим”, Мусолини е назначен за министър-председател и обявен за дуче (вожд). Политиката на Мусолини установява в Италия тоталитарна диктатура. Съюзник на нацистка Германия през Втората световна война.

През 1943 г. Мусолини е свален от поста си от Големия фашистки съвет (фактически парламент) и уволнен от краля като министър-председател. Германски парашутисти го евакуират от Рим, след което под германски протекторат той обявява в Милано Италианската социална република (Република Сало). През 1945 г. Мусолини е заловен и екзекутиран от италианските партизани-антифашисти.

Текстовете на Мусолини обосновават фашистката идеология и са предимно политически.

Адолф Хитлер (1889–1945)

Адолф Шикългрубер, наречен Хитлер. Германски държавник, нацистки диктатор, роден в Бранау на Ин (Австрия). Живее и се препитава първоначално като художник във Виена и Мюнхен. Участва в Първата световна война. През 1919 г. става член на Германската работническа партия (DAP), която през 1920 г. се трансформира в Национал-социалистическа (нацистка) работническа партия (NSDAP). От 1921 г. Хитлер е неин фюрер (вожд). След пуча на нацистите в Мюнхен (1923 г.) Хитлер е осъден на затвор, където пише “*Майн кампф*” (Моята борба) - антисемитски текст, теоретическо основание на нацизма. През 1926 г. Хитлер реорганизира партията си и става неин несменяем фюрер. В 1929 г. нацистите създават SS като лична гвардия на фюрера, които ще се превърнат по-късно в основа на нацистката въоръжена сила.

През януари 1933 г. нацистката партия печели най-много гласове на парламентарните избори и Хитлер е назначен за райхсканцлер.

Ведната след това постепенно са елиминирани всички останали политически партии, предприети са антиеврейски гонения, създадена е политическата полиция (Гестапо от 1934 г.). През 1935 г. по инициатива на Хитлер са приети расистки закони срещу евреите. През периода 1935–1938 г. Хитлер предприема нацификация и милитаризация на Германия. През 1939 г. дава заповед за нападение срещу Полша, което поставя началото на Втората световна война. По нареждане на Хитлер систематично са унищожени милиони евреи, стотици хиляди политически противници на режима, инвалиди, роми и други “неарийци” от контролираните от Германия територии в Европа чрез системата на концентрационните лагери за екстерминация, оборудвани с газови камери. На 3 април 1945 г. се самоубива в обсадения от съветските войски Берлин.

